

**UCHWAŁA NR VIII/70/2019
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 25 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
za 2018 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2018 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do uchwały Nr VIII/70/2019

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 25 marca 2019 r.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, zwany dalej Programem, został wprowadzony uchwałą nr XXXVIII/454/2018 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 19 marca 2018 r.

Celem Programu było kształtowanie właściwych postaw wobec picia alkoholu i używania innych środków psychoaktywnych, redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie innym uzależnieniom, w tym behawioralnym, oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Głównym realizatorem i koordynatorem Programu był Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu, zwany dalej Ośrodkiem Profilaktyki, który w tym zakresie współpracował z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wydziałem Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym, Strażą Miejską, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ośrodkiem „Kontakt” Psychoterapia i Psychoedukacja, szkołami i placówkami oświatowymi, placówkami opieki zdrowotnej, lokalnymi mediami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców Inowrocławia oraz innymi instytucjami służącymi pomocą w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania profilaktyczne prowadzone były w trzech obszarach aktywności, odpowiednio do stopnia ryzyka – czynności ukierunkowane na:

- całą populację, tzw. profilaktyka uniwersalna,
- grupę zwiększonego ryzyka, tzw. profilaktyka selektywna,
- jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, tzw. profilaktyka wskazująca.

Adresatami programu byli w szczególności:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe,
- osoby uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- rodziny, w których występuje problem uzależnień,
- osoby współuzależnione,
- rodziny, w których występuje problem przemocy w rodzinie,
- wybrane grupy społeczne (np. kandydaci na kierowców i kierowcy),

- pracownicy podmiotów działających na terenie Miasta Inowrocławia, zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii (np. kuratorzy sądowi, policjanci, strażnicy miejscy, pracownicy socjalni, terapeuci, psychologowie).

Ze względu na potrzeby wynikające z różnych problemów rodzinnych oferta Ośrodka Profilaktyki była systematycznie rozszerzana. Obejmowała profesjonalny system pomocy ludziom uzależnionym, nadużywającym, współuzależnionym, dzieciom i młodzieży i ich rodzinom w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

I. PROFILAKTYKA UNIWERSALNA

Działania prowadzone w tym obszarze, skoncentrowane głównie na dzieciach i młodzieży oraz rodzicach, opiekunach, nauczycielach i pedagogach, miały na celu edukowanie społeczności, zapobieganie problemom alkoholowym oraz promowanie postaw społecznie ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień. Zadania skupiały się głównie na działaniach edukacyjno-informacyjnych, profilaktycznej działalności szkolnej i środowiskowej, edukacji publicznej (kampanie, akcje społeczne, konferencje, turniej wiedzy), wspieraniu rozwoju alternatywnych form spędzania czasu wolnego i promowaniu zdrowego stylu życia.

1. Kampanie i programy profilaktyczne:

1) „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

Po raz kolejny Ośrodek Profilaktyki włączył się w ogólnopolską kampanię pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, organizowaną przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu. Inauguracja odbyła się w kwietniu 2018 r. Kampania odbywała się pod hasłem „Autoportret – Zadziwiam siebie, gdy siebie poznaję”. Do realizacji zaproszono Szkołę Podstawową nr 4.

Cele główne:

- wspieranie budowy poczucia własnej wartości,
- nauka samooceny, doskonalenie umiejętności pozytywnego myślenia,
- wspieranie pozytywnych wyborów życiowych dzieci i młodzieży,
- ograniczanie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych,
- wspieranie działalności wychowawczej w zakresie edukacji prozdrowotnej dotyczącej alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy.

Do realizacji kampanii nauczyciele otrzymali scenariusze z konspektami do pracy z określoną grupą odbiorców. Uczniowie otrzymali ulotki, będące jednocześnie kartami pracy, zawierającymi ćwiczenia i zadania. Ponadto, jak co roku, uczniowie zaproszeni zostali do udziału w konkursach. W czerwcu 2018 r. prace konkursowe zostały wysłane do organizatora kampanii. Ogłoszone konkursy to:

- konkurs indywidualny dla wszystkich pod hasłem „Autoportret” w formie plastycznej bądź literackiej,

- konkursy dla uczniów klas gimnazjalnych pn. „Napisz do nas list” oraz fotograficzny pn. „MY”.

Działania zrealizowane przez Szkołę:

- Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt o Puchar Dyrektora Szkoły oraz Turniej Rzucanki Siatkowej. Młodzi ludzie pokazali, że sport może być doskonałą alternatywą dla różnych używek oraz konstruktywnym sposobem spędzania czasu wolnego,

- wystawienie sztuki teatralnej pt. „Ośła skórka”,

- wymiana pocztowa między Szkołą Podstawową nr 4 w Inowrocławiu i Szkołą Podstawową nr 6 w Oleśnicy pn. „List do przyjaciela”. Dzieci z klasy III poznawały tajniki pisania tradycyjnego listu, ćwiczyły estetyczne pismo, wymieniały się z rówieśnikami informacjami na temat swojej miejscowości, regionu, okolicy, szkoły, swoich zainteresowań i hobby,

- Piknik Rodzinny z okazji Międzynarodowego Dnia Rodzin, na który dzieci zaprosiły rodziców, rodzeństwo oraz dziadków. Wystawiono przedstawienie, w którym dzieci poprzez recytację wierszy i inscenizacje dziękowały rodzinom za trud włożony w wychowanie oraz uświadamiały znaczenie wspólnie spędzonego czasu,

- przeprowadzenie przez uczniów klas VI ankiety pt. „Jakim chciałbyś być człowiekiem?”. Wyniki uczniowie przedstawili na plakatach w formie diagramów procentowych, które zostały zaprezentowane na tablicach w holu szkoły,

- udział w konkursie fotograficznym pn. „MY” oraz w konkursie plastyczno-literackim pn. „Autoportret”, w którym troje uczniów wyróżniono nagrodami.

W kampanię zaangażowanych było 30 nauczycieli, 987 uczniów, 1950 rodziców i dziadków. Nauczycieli zaangażowanych w działania organizatorzy nagrodzili imiennymi certyfikatami.

2) „Pozory mylą, dowód nie”

Głównym celem działań podejmowanych w ramach kolejnej edycji ogólnopolskiej kampanii „Pozory mylą, dowód nie”, organizowanej przez Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie i Komendę Główną Policji, było zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków sprzedaży w sklepach, że dorosły wygląd kupującego nie oznacza pełnoletniości upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych. W grudniu 2018 r. we współpracy z inowrocławskimi szkołami ponadpodstawowymi przeprowadzono badanie metodą obserwacji uczestniczącej, tzw. „tajemniczy klient”. Jego wykonanie poprzedziły: spotkanie z pedagogami, podczas którego omówiono cele i przebieg kampanii oraz przekazano materiały edukacyjne, jak również 2 szkolenia młodzieży i dorosłych przygotowujące do przeprowadzenia badania, w których udział wzięło 36 uczniów ze szkół ponadpodstawowych oraz 13 pracowników Ośrodka Profilaktyki. Celem badania było sprawdzenie czy sprzedawca gotów był sprzedać alkohol pomimo podejrzania, że kupujący jest osobą nieletnią, czy żądał okazania dowodu tożsamości, jak zachowywał się wobec reakcji świadka sprzedaży.

Badaniem objęto 91 punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Inowrocławia. W 62 punktach sprzedaży sprzedawca poprosił o okazanie dokumentu tożsamości, w 29 nie poprosił i gotów był sprzedać alkohol. Po interwencji dorosłego audytora w 17 sklepach sprzedawca odmówił sprzedaży, natomiast w 12 sklepach sprzedawca kontynuował sprzedaż. Główne reakcje sprzedawców na interwencję to stwierdzenie, że zna kupującego (choć w rzeczywistości nie znał) bądź milczące ignorowanie.

W badaniu wzięło w udział 12 osób dorosłych, które, będąc świadkami sprzedaży lub odmowy sprzedaży napojów alkoholowych, w określony sposób reagowały na zaistniałą sytuację oraz 28 osób „małoletnich”, w rzeczywistości pełnoletnich, próbujących zakupić alkohol uczniów z następujących inowrocławskich szkół: Liceów Ogólnokształcących II i III, Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, 3, 4, 5. Sklepy, w których sprzedawcy prosili o okazanie dowodu potwierdzającego wiek uprawniający do zakupu alkoholu, otrzymały „Certyfikaty Rzetelnego Sprzedawcy”, natomiast sklepy, gdzie sprzedawca gotów był sprzedać alkohol, otrzymały „Żółte kartki ostrzegawcze”. Ponadto przekazano wszystkim punktom plakaty, naklejki, ulotki oraz broszury pt. „Dlaczego nie sprzedawać alkoholu nieletnim – poradnik dla sprzedawców”.

3) „Przemoc boli”

Lokalna kampania informacyjno-edukacyjna „Przemoc boli” rozpoczęła się w grudniu 2017 r. dystrybucją plakatów, na których podane zostały informacje o rodzajach przemocy oraz miejscach pomocy na terenie naszego miasta. Plakaty zostały dostarczone do przychodni zdrowia i placówek oświatowych za pośrednictwem dzieci i wychowawców ze świetlic socjoterapeutycznych oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej. Równocześnie informacje zostały zamieszczone na portalu społecznościowym, stronie internetowej i słupach informacyjnych. Do realizacji działań zaproszono inowrocławskie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. Dzięki tej współpracy udało się zrealizować następujące działania:

a) spotkania z pedagogami, podczas których zaplanowane zostały działania w szkołach. W spotkaniach uczestniczyło 19 osób. Ponadto pedagodzy otrzymali pakiety materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) do wykorzystania w szkołach,

b) „Tydzień przeciwko przemocy” (od 19 marca 2018 r. do 23 marca 2018 r.) w Szkołach Podstawowych nr 4, 9, 11, 16, Integracyjnej, Zespołach Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, 2, 3, 5, Liceach Ogólnokształcących II i III, Zespole Szkół Zawodowych Rzemiosła. Wzięło w nim udział 4698 uczniów i 2340 rodziców.

W ramach tej akcji przeprowadzone zostały:

- lekcje wychowawcze i spotkania pedagogów z nauczycielami informujące o celach kampanii,

- warsztaty profilaktyczne i zajęcia edukacyjne dla uczniów: „Złość, agresja, przemoc – potrafię nad tym zapanować”, „W krainie emocji”, „Empatia – droga do dorosłości”, „Nasze prawa – ważna sprawa”, „Emocje pod kontrolą”, „Bezpieczeństwo w sieci”, „Cyberprzemoc”, „Uczymy się tolerancji i okazywania wdzięczności”, „Dokuczanie nie bawi”, „Hejt i mowa nienawiści,

- projekcje filmów edukacyjnych: „Klasa”, „Bądź kumplem – nie dokuczaj”,

- spotkania szkoleniowe dla dzieci i młodzieży z przedstawicielami instytucji niosących pomoc osobom uwikłanym w przemoc, m.in. z terapeutami z Ośrodka Profilaktyki, funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji,

- ekspozycje prac plastycznych o tematyce przemocy wykonanych przez uczniów ze szkół podstawowych,

- akcje informacyjne, podczas których uczniowie otrzymywali ulotki i broszury na temat przemocy rówieśniczej, przemocy w rodzinie, cyberprzemocy,

- „Żywe rzeźby” – dzieci z klas IV – VI zwracały się do swoich rówieśników z apelem o powstrzymanie się od krzywdzenia innych oraz o reagowanie w sytuacjach bycia świadkiem przemocy,

- zebrania z rodzicami, podczas których rozdawane były broszury na temat różnych form przemocy oraz ulotki z informacją na temat dostępnych na terenie miasta miejsc pomocy,

- punkty informacyjno-konsultacyjne w trakcie zebrań z rodzicami, oferujące porady specjalistów z Ośrodka Profilaktyki,

- wykłady dla rodziców przeprowadzone przez terapeutów z Ośrodka Profilaktyki: „Okres dojrzewania – zagrożenia prawidłowego rozwoju w kontekście doświadczania lub bycia świadkiem przemocy”, „Cyberprzemoc i inne zachowania problemowe”,

- przedstawienie teatralne pt. „Przemoc boli”.

c) akcja informacyjna (18 czerwca 2018 r.)

Dzieci i młodzież z inowrocławskich szkół wraz z opiekunami zebrała się w wyznaczonych wcześniej punktach miasta, gdzie rozdawała ulotki z informacjami o formach przemocy oraz miejscach pomocy w Inowrocławiu. Ponadto apelowała o powstrzymanie przemocy i reagowanie na jej przejawy – hasła zostały umieszczone na transparentach oraz na koszulkach. O godz. 12.00 w muszli koncertowej w Parku Solankowym odbyło się podsumowanie akcji. Terapeuci zbierali informacje o reakcjach przechodniów, dopytywali o refleksje dzieci i młodzieży.

W przeprowadzenie akcji zaangażowanych było 97 uczniów i 9 pedagogów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Rozdano 2500 ulotek informacyjnych.

d) spotkanie z pedagogami szkół – finał kampanii

Na podstawie złożonych przez szkoły sprawozdań dokonano podsumowania działań realizowanych w ramach kampanii. Dyrektorzy oraz pedagodzy najbardziej zaangażowani w kampanię otrzymali podziękowania i dyplomy (Szkoły Podstawowe nr 4, 9, 11, Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego, Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, 3, 4, 5, Licea Ogólnokształcące nr II i III). Szczególne wyróżnienie, w formie nagród rzeczowych, otrzymały trzy szkoły: Szkoły Podstawowe nr 2 i 16 oraz Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła.

4) „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”

Opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do grupy rekomendowanych ogólnopolskich programów profilaktycznych adresowanych do populacji dzieci i młodzieży wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi. Promuje wśród odbiorców postawy abstynenckie, zwiększa ich świadomość w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu oraz angażuje rodziców, którzy mają znaczący wpływ na postawę dzieci wobec tej substancji i ich decyzję o jej spożywaniu.

W ramach programu „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, stanowiącego ważny element lokalnej polityki wobec alkoholu, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku pedagodzy, wychowawcy oraz nauczyciele z inowrocławskich szkół przeprowadzili cykl ośmiu zajęć dla uczniów, zaprosili na spotkania ich rodziców oraz przedstawili sprawozdanie z programu radom pedagogicznym placówek, w których był on realizowany.

11 realizatorów przeprowadziło zajęcia w następujących placówkach na terenie Miasta Inowrocławia:

- w 8 Szkołach Podstawowych nr: 4, 6, 8, 10, 11, 14 z Oddziałami Dwujęzycznymi, 16, Integracyjnej (13 realizacji w klasach ze szkół podstawowych, 2 w oddziałach gimnazjalnych),

- w Ochotniczym Hufcu Pracy (4 realizacje).

Programem objęto łącznie 397 uczniów (w tym 222 chłopców oraz 175 dziewcząt). W ocenie realizatorów młodzież chętnie uczestniczyła w zajęciach, wykazywała duże zainteresowanie programem oraz tematem zajęć.

W każdej z placówek odbyły się spotkania dla rodziców. Uczestniczyły w nich 333 osoby (61,8%) spośród 539 zaproszonych.

Odbiorcami programu było także 473 członków rad pedagogicznych. Realizatorzy przedstawili lub przypomnieli im najistotniejsze treści i cele zajęć dla uczniów, podzielili się z nimi własnymi spostrzeżeniami na temat realizacji programu w wybranych klasach, przekazali im materiały informacyjno-edukacyjne oraz opowiedzieli o działaniach szkoły w zakresie profilaktyki uzależnień.

Każdy z realizatorów programu uczestniczył również w warsztatach przygotowujących do przeprowadzenia zajęć oraz w spotkaniach superwizyjnych. Podczas szkolenia realizatorów omówiono: trudności pojawiające się w trakcie spotkań z rodzicami, wartość dostarczonych materiałów filmowych, co realizatorzy programu mogą zaproponować innym członkom rad pedagogicznych oraz jak aktywizować uczestników programu.

W sprawozdaniu z realizacji programu w sesji wiosennej instruktor programu wysoko ocenił stopień jego atrakcyjności, jego wartość merytoryczną oraz przydatność materiałów pomocniczych.

5) „Wolni od dopalaczy, kreatywni w życiu”

W odpowiedzi na doniesienia o zatruciach związanych z używaniem dopalaczy, podczas spotkania z pedagogami, zainicjowano przeprowadzenie w szkołach kampanii informacyjno-edukacyjnej na ten temat. Szkoły otrzymały pakiety materiałów zawierające: plakaty „Zatrucie narkotykami – pierwsza pomoc”, ulotki z informacją o numerach telefonów i miejscach pomocy dla młodzieży oraz koszulki z logo akcji. Działania zostały przeprowadzone w szkołach w październiku 2018 r.:

- członkowie samorządów szkolnych i klubów wolontariatu rozdawali ulotki,
- informacje na temat zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy prezentowane były w formie plakatów i innych form plastycznych, przygotowanych przez uczniów,
- prezentowane były alternatywne do używania dopalaczy sposoby radzenia sobie z napięciem i stresem oraz spędzania czasu wolnego, m.in. młodzież poprzez piosenkę „Organizm w dobrym nastroju” zachęcała rówieśników do zainteresowania się muzyką,
- treści informacyjne były przekazywane przez radiowęzły szkolne, w ciągu całego dnia, w formie nadawania audycji tematycznych oraz podczas godzin wychowawczych i spotkań z funkcjonariuszami Straży Miejskiej.

Kontynuacją kampanii były warsztaty z uczniami, realizowane przez Ośrodek Profilaktyki, których głównym celem było podnoszenie umiejętności psychospołecznych stanowiących czynnik chroniący przed używaniem substancji psychoaktywnych. Główne tematy to:

- radzenie sobie z uczuciami,
- rozwiązywanie konfliktów,
- asertywność,
- relacje rówieśnicze,
- złość, agresja, przemoc,
- poczucie wartości.

Do kampanii włączyły się następujące placówki: Szkoły Podstawowe nr: 2, 4, 8, 9, 10, 11, 16, Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych nr: 2, 3, 4, 5, Licea Ogólnokształcące nr: I, II i III.

2. Warsztaty profilaktyczne w szkołach

Zajęcia warsztatowe były realizowane w szkołach podstawowych (w tym w oddziałach gimnazjalnych) oraz w szkołach ponadpodstawowych. Ich tematyka była odpowiedzią na oczekiwania szkół, a także nawiązaniem do realizowanych przez Ośrodek Profilaktyki akcji i kampanii profilaktycznych.

Głównymi celami zajęć było podnoszenie umiejętności psychospołecznych, w tym umiejętności interpersonalnych, budowania samoświadomości oraz własnego systemu wartości, radzenia sobie ze stresem i emocjami, podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny, a także edukacja i informacja w obszarach takich jak: uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), przemoc i agresja, zagrożenia związane z Internetem, hejt i mowa nienawiści oraz prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków.

W szkołach podstawowych zrealizowane zostały warsztaty:

- „Przemoc nie musi być fizyczna”,
- „Pokojowe rozwiązywanie konfliktów”,
- „Przemoc i agresja. Jak sobie radzić z niechcianymi emocjami?”,
- „Relacje rówieśnicze w szkole”,
- „Jak sobie poradzić ze złością?”,
- „Złość, agresja, przemoc – potrafię nad tym zapanować”,
- „Asertywność moją mocną stroną”,
- „Przemoc a cyberprzemoc”,
- „Relacje rówieśnicze – jestem częścią grupy”,
- „Rozwiązywanie problemów rówieśniczych”,
- „Jak poradzić sobie z konfliktem?”,
- „Konflikt – umiem go rozwiązać”,
- „Uczucia – mam prawo je przeżywać”,
- „W krainie uczuć i emocji”,
- „Przyjaciela jest mieć fajnie!”
- „Profilaktyka zachowań autodestrukcyjnych młodzieży”,
- „Moje mocne strony”,
- „W każdym z nas jest coś dobrego”,
- „Możemy mieć zgraną klasę”,
- „Wyłącz hejt!”
- „Profilaktyka uzależnień”,
- „W świecie uzależnień”,
- „Dopalacze – co tracę?”,
- „Cyberprzemoc i inne zachowania problemowe”,

- „Uzależnienie od portali społecznościowych”,
- „Wirtualny świat – szanse i zagrożenia”,
- „Tolerancja – każdy inny, wszyscy równi”,
- „Alkohol – dopalacz – narkotyk inicjacyjny”,
- „Hejt i mowa nienawiści”.

Placówki, w których przeprowadzone zostały zajęcia, to: Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego, Szkoła Podstawowa Integracyjna, Szkoły Podstawowe nr 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 14, 16, Katolicka Szkoła Podstawowa. Ogółem w warsztatach wzięło udział 3595 uczniów, odbyły się 184 spotkania.

W szkołach ponadpodstawowych zrealizowane zostały warsztaty:

- „Alkohol – dopalacz – narkotyk inicjacyjny”,
- „Jestem dorosły – jestem odpowiedzialny”,
- „Co zrobić, by picie alkoholu nie stało się problemem?”,
- „Cyberprzemoc i inne zachowania problemowe”,
- „Mechanizmy wchodzenia w uzależnienie”,
- „Warsztat profilaktyki uzależnienia od środków psychoaktywnych”,
- „Hejt i mowa nienawiści”,
- „Młodzi a alkohol”.

Placówki, w których przeprowadzone zostały zajęcia, to: Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, 2, 3, 4, 5, Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła, Licea Ogólnokształcące nr I, II, III, Akademia Szkolnictwa „AS”. W warsztatach wzięło udział 1304 uczniów, zrealizowane zostały 54 spotkania.

3. Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców

Celem warsztatów była odbudowa i wzmacnianie więzi w rodzinie, ponieważ dobra więź emocjonalna z rodzicami to najważniejszy czynnik chroniący dziecko przed różnymi zagrożeniami, m.in. narkotykami, alkoholem, negatywną grupą rówieśniczą.

Podczas zajęć poruszano następujące zagadnienia:

- uświadomienie, że przez zmianę siebie zmienia się relacje w rodzinie,
- nauczenie akceptowania uczuć i emocji oraz bezpiecznego ich wyrażania,
- nauczenie sposobów wyrażania swoich potrzeb i oczekiwań,
- uwrażliwienie na pozytywne zachowanie dziecka i nauczenie sposobów pozytywnego wzmacniania,
- uczucia,

- granice,
- zachęcanie dziecka do współpracy,
- rozwiązywanie problemów i konfliktów,
- zachęcanie do samodzielności.

W 2018 r. zrealizowano 5 warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, zgodnie z przedstawionym poniżej harmonogramem:

„Wystarczająco dobry rodzic”	marzec 2018 r.
„Psychologiczne potrzeby dziecka a problemy wychowawcze”	kwiecień 2018 r.
„Umiejętności wychowawcze wystarczająco dobrego rodzica”	maj 2018 r.
„Tu powstaje człowiek, budowanie „dobrej” relacji z dzieckiem”	wrzesień/październik 2018r.
„Wystarczająco dobry rodzic”	listopad/grudzień 2018 r.

W warsztatach uczestniczyło w sumie 45 rodziców, w tym 40 matek i 5 ojców. Praca z jednym rodzicem to praca z jednym systemem rodziny, tak więc poprzez współpracę z rodzicem oddziaływano psychoedukacyjnie na kilkadziesiąt rodzinnych środowisk zagrożonych patologicznymi mechanizmami.

Zrealizowano łącznie 125 godzin warsztatowych. Efektywność zajęć oszacowano na podstawie uzyskiwanych efektów pracy z uczestnikami i ich informacji zwrotnych. Około 80% – 90% uczestników zajęć stwierdziło znaczącą poprawę swojego rozumienia i oddziaływania na dziecko, co w efekcie przełożyło się na poprawę ich wzajemnych relacji. Rodzice odzyskali lub poprawili ich wychowawczy wpływ i kontrolę nad procesami wychowawczymi.

W roku sprawozdawczym utrzymał się wysoki poziom uznania warsztatów psychoedukacyjnych jako poszukiwanej formy pomocy rodzicom.

4. Edukacja publiczna – szkolenia, wykłady, prelekcje

W okresie sprawozdawczym zrealizowane zostały następujące działania w zakresie edukacji publicznej:

a) szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Relacje w rodzinie – rozpoznawanie u dzieci objawów przemocy w rodzinie”. Udział wzięło 14 osób;

b) wykłady dla rodziców w szkołach:

- „Cyberprzemoc i inne zachowania problemowe” w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 i w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3,

- „Jak sobie radzić z kryzysem okresu dojrzewania” w III Liceum Ogólnokształcącym,

- „Okres dojrzewania – zagrożenia prawidłowego rozwoju w kontekście doświadczania lub bycia świadkiem przemocy” w Szkole Podstawowej Integracyjnej.

Ogółem w wykładach uczestniczyło 476 rodziców.

c) stoisko informacyjno-konsultacyjne w Szkole Podstawowej nr 5 w ramach akcji profilaktycznej pn. „Biała sobota”. Udział wzięło około 100 rodziców;

d) spotkania edukacyjne w Klubie Integracji Społecznej nt. uzależnień i zapobiegania nawrotom picia. Zrealizowane zostały 4 spotkania, w których uczestniczyło 12 osób.

5. Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

Na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244) w okresie od stycznia do grudnia 2018 r., działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Inowrocławia członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji przeprowadzili 5 akcji kontrolnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Inowrocławia. Przedmiotem akcji, którymi objęto łącznie 50 punktów, było przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W żadnym z kontrolowanych sklepów nie stwierdzono naruszenia przepisu art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, czyli nie stwierdzono sprzedaży napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw. Zgodnie art. 13 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniiona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu. W 1 z kontrolowanych punktów sprzedaży, w którym postępowano wbrew temu przepisowi, przeprowadzający kontrolę poinformowali o obowiązujących w tym zakresie przepisach.

Realizatorami działań na poziomie profilaktyki uniwersalnej byli: młodzieżowi liderzy wspierani przez terapeutów, psychologów, nauczyciele, psychoterapeuci oraz członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. PROFILAKTYKA SELEKTYWNA

Celem działań realizowanych w obszarze profilaktyki selektywnej, adresowanej do grupy zwiększonego ryzyka, było ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych. Głównie w tym zakresie prowadzono poradnictwo rodzinne, indywidualne i socjoterapię oraz zadania z zakresu rozszerzenia oferty placówek dziennych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz zapewnienia specjalistycznej pomocy dzieciom, a także zapewnienia działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do osób nadużywających alkoholu oraz prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla grup ryzyka. Realizowano programy wczesnej interwencji. Szkoły, placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze oraz organizacje pozarządowe realizowały projekty z zakresu zwiększania wiedzy nt. zagrożeń wchodzenia w sytuacje ryzykowne. Finansowano prowadzenie świetlic i klub młodzieżowy, realizowano programy profilaktyczne w świetlicach, dofinansowano wakacyjne formy wyjazdowe, dożywianie dzieci uczestniczących w wyżej wymienionych programach. Działaniami tymi objęto ponad 50% dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (zgodnie z danymi ze sprawozdań składanych do Ośrodka Profilaktyki). Nowym zadaniem była aktywizacja osób, jako jeden z elementów profilaktyki uzależnień, poprzez zaangażowanie w działania wolontarystyczne.

1. Świetlice socjoterapeutyczne

1) Działalność świetlic socjoterapeutycznych

Socjoterapia polega na celowym stwarzaniu dzieciom i młodzieży warunków umożliwiających pojawienie się procesu socjoterapeutycznego (zmianę sądów o rzeczywistości, sposobów zachowań i odreagowanie emocjonalne). Dzieje się to podczas różnorodnych zajęć, np. plastycznych, rekreacyjnych, kulinarnych, komputerowych, edukacyjnych, wycieczek, różnych form wypoczynku letniego i zimowego.

Świetlice socjoterapeutyczne są placówkami wsparcia dziennego, które prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz realizują program socjoterapeutyczny. Są to miejsca gdzie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a więc takich, które nie spełniają z różnych przyczyn swoich zadań, mogą odnaleźć swoje miejsce i spokój do odrabiania lekcji, poznać podstawowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie, a także przyglądać się pozytywnym postawom dorosłych. Celem działalności świetlic w 2018 r. było wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych poprzez objęcie podopiecznych opieką i zajęciami edukacyjnymi, profilaktycznymi. W świetlicach podejmowane były działania mające na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz działania o charakterze naprawczym i wspierającym.

2) Organizacja pracy świetlic socjoterapeutycznych

Na terenie Inowrocławia prowadzone są cztery świetlice socjoterapeutyczne, które są zlokalizowane w różnych częściach miasta:

- „Świetlik” – ul. Kasztelańska 22,
- „Motylek” – ul. Słoneczna 20,
- „Tygrysek” – ul. Armii Krajowej 16,
- „Kasztanek” – ul. Wierzbńskiego 11.

Każda grupa świetlicowa liczyła maksymalnie 25 osób. Adresatami zajęć proponowanych przez świetlice byli uczniowie inowrocławskich szkół podstawowych, oddziałów gimnazjalnych oraz szkół ponadpodstawowych (dzieci i młodzież od 6 do 18 roku życia). Do świetlic podopieczni kierowani byli przez pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na indywidualne wnioski rodziców. Świetlice były otwarte od poniedziałku do piątku, w godzinach od 14.00 do 19.00. Praca świetlic przebiegała według określonego planu:

- 14.00 – 16.00 – odrabianie zadań domowych, praca nad wyrównaniem zaległości szkolnych;
- 16.00 – 17.00 – posiłek;
- 17.00 – 19.00 – zajęcia specjalistyczne (socjoterapeutyczne, informatyczne, muzykoterapia, modelarskie, sportowe, arteterapia, taneczne, logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze).

W czasie ferii zimowych i półkolonii letnich świetlice funkcjonowały w godzinach od 10.00 do 15.00. Podczas zajęć odbywających się na terenie świetlicy pod opieką jednego wychowawcy w tym samym czasie przebywało nie więcej niż 15 dzieci.

W 2018 roku do świetlic uczęszczało 145 dzieci, w tym 76 dziewcząt i 69 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (129 osób), oddziałów gimnazjalnych (7 osób) oraz szkół ponadpodstawowych (9 osób). W większości dzieci kierowane były do świetlic przez pracowników socjalnych (62 skierowania) oraz pedagogów szkolnych (56 skierowań). W pozostałych przypadkach dzieci trafiały do świetlicy na wniosek rodziców (26 skierowań) i opiekunów prawnych (1 skierowanie). Główne powody skierowań do świetlic to trudności w nauce (116 osób), zła sytuacja materialna rodziny (28 osób) oraz problemy alkoholowe w rodzinie (15 osób).

3) Cele i zadania świetlic socjoterapeutycznych

W okresie sprawozdawczym świetlice prowadzone przez Ośrodek Profilaktyki realizowały cel założony w regulaminie, czyli wspierały rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielały pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Świetlice zapewniły m.in. opiekę wychowawczą, pomoc w nauce, umożliwiały rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stwarzały warunki do stymulowania rozwoju dziecka oraz eliminowania zaburzeń zachowania. Niezwykle duży nacisk w działalności świetlic położono na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieciom, którym rodzina nie była w stanie zaspokoić tej podstawowej i ważnej w prawidłowym rozwoju potrzeby.

W roku 2018 świetlice socjoterapeutyczne realizowały następujące zadania:

- indywidualna diagnoza dziecka, jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
- ścisła współpraca z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka w zakresie diagnozowania potrzeb, planowania pomocy, monitorowania procesu pomagania (konsultacje wychowawcy z rodzicami), organizowanie spotkań indywidualnych i grupowych z rodzicami lub opiekunami dziecka,
- prowadzenie oddziaływań korekcyjnych, terapeutycznych, kompensacyjnych i profilaktycznych (indywidualnych i grupowych),
- organizowanie zajęć edukacyjno-wychowawczych, w tym: pomoc w nauce, umożliwianie rozwoju zainteresowań, organizacja zabaw i spotkań okolicznościowych,
- udzielenie wsparcia rodzinom przeżywającym kryzysy (spotkania indywidualne z dziećmi i rodzicami, pomoc psychologiczna),
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoła – pedagog szkolny, wychowawca klasy).

4) Dokumentacja świetlic socjoterapeutycznych

Prowadzone przez Ośrodek Profilaktyki świetlice socjoterapeutyczne w roku sprawozdawczym realizowały swoje zadania w oparciu o następujące dokumenty:

- regulamin świetlicy, który określa zasady korzystania ze świetlicy przez wychowanków, zawiera prawa i obowiązki wychowanków, zasady bezpieczeństwa,

- harmonogram zajęć uwzględniający działania zaplanowane do realizacji na dany dzień, tydzień, miesiąc i rok,

- indywidualne karty zgłoszenia prowadzone dla każdego dziecka, które zawierają istotne informacje o dziecku,

- kontrakt zawierany z dzieckiem,

- kontrakt zawierany z rodzicami lub opiekunami prawnymi,

- diagnozę indywidualną każdego podopiecznego,

- diagnozę grupy,

- dziennik zajęć.

Za przygotowywanie oraz prowadzenie dokumentacji odpowiedzialni byli kierownik oraz wychowawcy. Stan dokumentacji był regularnie kontrolowany przez pracownika Ośrodka Profilaktyki.

5) Metody i formy pracy

Podczas zajęć prowadzonych w świetlicach stosowano różne metody pracy z grupą. W zależności od potrzeb podopieczni angażowani byli w:

- rozmowy kierowane,

- pracę w grupach,

- dyskusje,

- krąg uczuć,

- przygotowanie scenek,

- burzę mózgów,

- gry i zabawy,

- rundki,

- twórczość plastyczną,

- aktywność ruchową,

- konkursy,

- zabawy przy muzyce,

- twórczość modelarską,

- prace manualne (quilling, hafciarstwo).

Podstawowe formy pracy świetlicy:

- edukacyjne: odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, reedukacja,

- zajęcia rozwojowe obejmujące tematykę promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz ryzykownym zachowaniom,
- organizowanie dzieciom czasu wolnego: gry i zabawy, wycieczki, inne formy aktywnego spędzania czasu oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym, np. koncerty, wystawy,
- wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci: plastyczne, taneczne, modelarskie itp.,
- zwiększające kulturę osobistą, np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny,
- rozwijające sprawność fizyczną: gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, nauka pływania – realizowane podczas zajęć sportowych,
- działania na rzecz środowiska lokalnego, np. współpraca z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz innych,
- współpraca z rodzicami (opiekunami) prawnymi,
- współpraca ze szkołami, pracownikami socjalnymi oraz innymi osobami i instytucjami w zależności od potrzeb dziecka.

6) Zajęcia realizowane w świetlicach

W roku sprawozdawczym w świetlicach realizowano następujące zajęcia specjalistyczne:

a) socjoterapia

Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były we wszystkich świetlicach, w oparciu o program pracy socjoterapeutycznej „Jesteśmy razem”, który został przygotowany przez wychowawców – socjoterapeutów pracujących w świetlicach. Podstawę jego stworzenia stanowiły doświadczenia pracy wychowawczej z dziećmi, które umożliwiły dobór określonych metod i technik pracy dostosowanych do potrzeb podopiecznych. Głównym celem programu była poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży poprzez budowanie pozytywnych kontaktów interpersonalnych oraz rozwijanie czynników chroniących przed pojawieniem się zachowań ryzykownych. Poprzez oddziaływania socjoterapeutyczne i profilaktyczne wychowankowie mieli możliwość poznać metody radzenia sobie z trudnymi sytuacjami oraz reagowania w sytuacjach kryzysowych, uczyli się, jak rozwiązywać konflikty, radzić sobie ze złością, wyrażać swoje emocje. Dzięki aktywnym metodom warsztatowym wychowankowie poznawali swoje mocne strony oraz rozwijali umiejętności interpersonalne pozwalające na satysfakcjonujące kontakty z rówieśnikami i dorosłymi. Bardzo cennym aspektem programu była funkcja edukacyjno-informacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień.

b) logopedia

Zajęcia logopedyczne, które prowadzone były w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”), zmierzały do usunięcia lub zminimalizowania zaburzeń artykulacyjnych. Obejmowały profilaktykę (zajęcia grupowe) oraz terapię logopedyczną (zajęcia w małych zespołach, parach lub indywidualne). Podczas początkowych zajęć dzieci poddawane były diagnozie logopedycznej, a następnie dla każdego z nich opracowywany był indywidualny program logoterapii. Podczas pracy z dzieckiem stosowane były ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, usprawniające aparat artykulacyjny i język, ćwiczenia rozwijające słuch fonematyczny, ćwiczenia usprawniające i wzbogacające słownictwo oraz ćwiczenia korygujące wadę wymowy. W wielu przypadkach logopeda utrzymywał stały kontakt z rodzicami dzieci, dzięki czemu praca z dzieckiem mogła być kontynuowana w domu.

c) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz korepetycje

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze realizowano w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). Praca z dziećmi opierała się głównie na programie własnym reedukatora „Trening językowy jako sposób na pokonywanie trudności w nauce w przypadku zaburzeń percepcyjnych” oraz na „Ćwiczeniach ułatwiających naukę czytania i pisanie dla uczniów klas młodszych” Janiny Mickiewicz. Celem prowadzonych zajęć było stopniowe usuwanie wielorakich przyczyn trudności w uczeniu się – związanych z uwarunkowaniami środowiskowymi, dydaktyczno-wychowawczymi, tkwiących w samych podopiecznych. Ćwiczenia dostosowane były do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci.

Korepetycje prowadzone były w świetlicy „Kasztanek” z zakresu takich przedmiotów jak matematyka i fizyka. Początkowo odbywały się w wymiarze 2 godzin tygodniowo, jednak z racji dużego zapotrzebowania zwiększono czas zajęć do 4 godzin.

d) zajęcia z wychowania fizycznego, basen

Zajęcia sportowe odbywały się we wszystkich świetlicach regularnie – raz w tygodniu. Głównym celem tych zajęć było oddziaływanie wychowawcze poprzez wdrożenie podopiecznych do przestrzegania zasad współżycia zespołowego, kształtowanie samodyscypliny, rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i kolegów oraz propagowanie zasad „czystej gry”. Różne formy aktywności dawały możliwość wskazania alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu oraz kształtowania odpowiednich wzorców zachowań, eliminując niewłaściwe nawyki. W każdej świetlicy podopieczni bardzo chętnie uczestniczyli w zajęciach sportowych oraz w imprezach o charakterze sportowym.

e) arteterapia

Zajęcia plastyczne odbywały się we wszystkich świetlicach regularnie – raz w tygodniu. Formy oraz techniki pracy dostosowywane były do wieku i możliwości dzieci, ale wdrażane były też zupełnie nowe, niekonwencjonalne metody.

Głównym celem zajęć było pobudzenie do samodzielnej, twórczej aktywności, rozwijanie wyobraźni, rozładowanie napięcia emocjonalnego oraz kształtowanie umiejętności pracy indywidualnej i współdziałania w grupie.

Działanie poprzez sztukę miało pomóc wyzwolić w uczestnikach zajęć ich ambicję, kreatywną postawę oraz inwencję twórczą. W arteterapii wykorzystywano różne środki i narzędzia oddziaływać: malowanie, rysowanie, wycinanie, wydzieranie, wydrapywanie, małe formy rzeźbiarskie, małe formy graficzne, collage, układanki mozaikowe, orgiami, scrapbooking, decoupage, elementy fotografii i wiele innych. Dzieci poprzez sztukę odzwierciedlały swoje lęki, obawy i skryte emocje, co pomagało im zmniejszyć napięcie i niepokój. W procesie powstawania dzieła nie był istotny poziom i technika, ale pasja i zaangażowanie, z jaką było tworzone. Interpretacja własnej twórczości ułatwiała poznawanie samego siebie oraz mówienie o sobie na forum grupy. Informacje zwrotne zwiększały poczucie własnej wartości oraz mobilizowały do dalszego działania.

f) muzykoterapia

Zajęcia muzyczne odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”) regularnie – raz w tygodniu. Głównym ich celem było kształcenie wrażliwości i wyobraźni muzycznej, rozwijanie muzykalności dzieci oraz umiejętności współpracy grupowej. W zależności od potrzeb zajęcia miały wyciszać dzieci, rozładować napięcia emocjonalne, łagodzić lęki i frustracje albo pobudzać i dodawać energii. Podczas zajęć stosowano różne metody i formy pracy: gra na instrumentach, słuchanie nagrań różnych gatunków muzycznych, ćwiczenie słuchu muzycznego poprzez wokalną imitację prostych motywów melodyczno-rytmicznych, śpiewanie piosenek, zabawy ruchowe przy muzyce. Wszystkie działania miały na celu dbanie o potrzeby jednostkowe dzieci na równi z kształtowaniem jak najlepszych relacji w grupie. Udział w zajęciach dawał uczestnikom możliwość przełamywania nieśmiałości, odreagowania różnego rodzaju napięć emocjonalnych oraz wzmocnienia poczucia własnej wartości. Niewątpliwie dużą wartością było po prostu czerpanie radości z dobrej zabawy w grupie oraz oderwanie się od trudności, problemów. Zajęcia te integrowały grupę.

g) zajęcia komputerowe

Zajęcia komputerowe odbywały się we wszystkich świetlicach regularnie – raz w tygodniu z wykorzystaniem stacjonarnych stanowisk komputerowych. Celem tych zajęć było przygotowanie dzieci do posługiwania się komputerem i technologią informatyczną oraz uwrażliwienie ich na zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z komputera. Podczas różnych form pracy rozwijano logiczne myślenie dzieci, spostrzegawczość i wyobraźnię przestrzenną oraz umiejętność współpracy podczas realizowania zadań parami. Ważnym aspektem było łączenie nauki z zabawą, w taki sposób, aby zajęcia były dla dzieci atrakcyjne.

h) twórczość manualna (hafciarstwo, quilling)

Zajęcia manualne odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). Przeznaczone były przede wszystkim dla dzieci o słabej sprawności manualnej. Ich cel to poprawienie tej sprawności, by dziecko mogło dostatecznie radzić sobie w czynnościach wymagających wykonywania drobnych, precyzyjnych ruchów ręki. Zajęcia dawały szansę na poznanie nowych form twórczości artystycznej, uaktywnienie wyobraźni i kreatywności. Zarówno quilling, jak i hafciarstwo uczyły koncentracji, wytrwałości oraz cierpliwości.

i) zajęcia modelarskie

Zajęcia modelarskie odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). Głównym ich celem było rozwijanie wyobraźni i aktywności twórczej dzieci. Prowadzący wdrażał przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy posługiwaniu się narzędziami, wprowadzał nowe techniki obrabiania materiałów oraz rozwijał umiejętności opracowywania własnych planów budowy modeli. Ważnym aspektem zajęć było także rozwijanie umiejętności współpracy w grupie podczas wspólnego realizowania projektów.

j) zajęcia taneczne

Zajęcia te prowadzone były w świetlicy „Kasztanek”. Wprowadzono je jako zupełnie nową formę aktywności, wpływającą na wszechstronny i harmonijny rozwój młodego człowieka. Miały również niewątpliwy wpływ na wzbogacenie osobowości uczestników, rozwijały i doskonaliły nawyki muzyczno-ruchowe, kształtowały poczucie piękna i były źródłem doznań estetycznych. Celem tych zajęć było przełamywanie nieśmiałości, rozwijanie otwartości oraz świadomości własnego ciała.

7) Wydarzenia oraz uroczystości świetlicowe

W okresie sprawozdawczym, zgodnie z przyjętym harmonogramem pracy, miały miejsce następujące uroczystości i wydarzenia świetlicowe:

a) styczeń – bal karnawałowy „Ludzie z całego świata”

Bal karnawałowy to impreza świetlicowa organizowana co roku, mająca zawsze określony temat przewodni. W 2018 r. zarówno kostiumy, jak i zabawy, i konkursy podporządkowane były tematyce wielokulturowości. Wydarzenie miało miejsce w świetlicy szkolnej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Inowrocławiu.

b) luty - półkolonie zimowe

W okresie półkolonii zimowych świetlice pracowały w godzinach od 10.00 do 15.00. Na każdy dzień zaplanowano inną aktywność. Pierwszego dnia podopieczni „Świetlika”, „Motylka” i „Tygryska” spędzili czas w inowrocławskim Centrum Zabaw „Frajda”, natomiast młodzież z „Kasztanka” wybrała się do kina na film „Fernando”. Drugiego dnia wszystkie dzieci pracowały nad przygotowaniem „Zdrowego drugiego śniadania”. Dzień trzeci to czas kreatywnych zajęć, podczas których dzieci miały za zadanie wykonać „Fotomontaż”. Czwartego dnia zaplanowano wyjazd do toruńskiego teatru „Baj Pomorski” na przedstawienie „A morze nie”. W piątkowe przedpołudnie wychowawcy zabrali dzieci na basen. Podczas półkolonii świetlice zapewniały dzieciom posiłek.

c) marzec:

– Potyczki Rodzinne „Jaka to melodia?”

Głównym celem tej cyklicznej świetlicowej imprezy jest zaktywizowanie rodziców podopiecznych oraz włączenie ich w działalność świetlicy. Wydarzenie miało miejsce w Teatrze Miejskim w Inowrocławiu. Zaangażowali się w nie rodzice dzieci ze wszystkich czterech świetlic. Impreza odbyła się w konwencji znanego telewizyjnego programu.

– półfinał Konkursu Pięknego Czytania, Czytania ze Zrozumieniem oraz Logicznego Myślenia „W 80 Dni Dookoła Świata”

Celem półfinału było wyłonienie w każdej placówce dzieci reprezentujących swoją świetlicę podczas finału.

d) kwiecień – finał Konkursu Pięknego Czytania, Czytania ze Zrozumieniem oraz Logicznego Myślenia „W 80 Dni Dookoła Świata”

Dzieci rywalizowały w czterech kategoriach wiekowych. W pierwszym etapie finaliści czytali wybrane teksty, a następnie rozwiązywali test sprawdzający logiczne myślenie. Zwycięzcy otrzymali nagrody w postaci dyplomów, książek oraz biletów wstępu do Parku Trampolin „Hopsa” w Inowrocławiu.

e) maj:

– Przegląd Twórczości Artystycznej Dzieci ze Świetlic Socjoterapeutycznych Miasta Inowrocławia

Impreza odbyła się w Teatrze Miejskim. Poza świetlicami prowadzonymi przez Ośrodek Profilaktyki uczestniczyła w nich także prowadzona przez Komitet Ochrony Praw Dziecka świetlica „Niezapominajka”. Dzieci rywalizowały w kategoriach indywidualnych (w wyznaczonych przedziałach wiekowych) – śpiew, taniec, recytacja oraz grupowych – konkurs na scenkę teatralną „Reklama Świetlicy” oraz konkurs plastyczny polegający na wykonaniu makiety pn. „Kraina Wyobraźni – świat, w którym chcemy żyć”. Laureaci poszczególnych konkursów otrzymali dyplomy oraz nagrody w postaci artykułów plastycznych, kreatywnych i gier.

– świetlicowe obchody Dnia Dziecka

Dzień dziecka w 2018 r. był wspólną imprezą wszystkich świetlic, której gospodarzem była świetlica „Kasztanek”. W jej ramach przeprowadzono konkurs karaoke, malowano twarze, wykonano zabawne, kolorowe fryzury oraz tatuaże. Uczestnicy otrzymali poczęstunek w postaci owoców i słodyczy.

f) czerwiec:

– bieg patrolowy „Na tropie przyrody”

Dzień przed zakończeniem roku pracy w świetlicach, podopieczni wszystkich świetlic wzięli udział w biegu patrolowym. Tym razem miejscem docelowym był Ośrodek Wypoczynkowy w Oświecie. Po wykonaniu określonych zadań dla dzieci przygotowane zostało ognisko.

– zakończenie „roku świetlicowego”

Zakończenie „roku świetlicowego” odbyło się indywidualnie w każdej świetlicy. Wychowawcy wraz z dziećmi podsumowali pracę placówki oraz wręczyli pamiątkowe dyplomy wszystkim podopiecznym.

g) lipiec – półkolonie letnie

W okresie półkolonii letnich świetlice pracowały w godzinach od 10.00 do 15.00. Zajęcia prowadzone były stacjonarnie w świetlicach i poza nimi. Każdego dnia oferowano inną formę aktywności. Dzieci korzystały z basenu miejskiego, placów zabaw, atrakcji oferowanych przez bawialnię „Frajda”, uczestniczyły w podchodach na terenie Parku Solankowego, pieszych wycieczkach oraz zajęciach kreatywnych organizowanych przez wychowawców. Podczas półkolonii świetlice zapewniały dzieciom posiłek.

h) sierpień – kolonie letnie

Wyjazdy na kolonie uczą współdziałania, współpracy, uczynności, wspólnego radzenia sobie z trudnościami. Sprzyjają przyswajaniu przez dzieci umiejętności kulturalnego zachowania w miejscach publicznych, środkach komunikacji, obiektach zabytkowych, w lesie, a także w różnych sytuacjach społecznych. W roku 2018 wychowankowie świetlic (50 osób) spędzili w ramach kolonii letnich 5 dni w Ośrodku Wypoczynkowym „Morsko Plus” w Morsku koło Zawiercia. Kadre wypoczynku stanowili kierownik oraz wychowawcy na co dzień pracujący w świetlicach – 4 osoby. Dawało to dzieciom poczucie bezpieczeństwa w nowych dla nich warunkach.

Formy zajęć: gry i zabawy na świeżym powietrzu, wycieczki piesze ukierunkowane na poznawanie terenu (wspinaczka na górę Zborów w Podlesicach), turnieje sportowe, zajęcia socjoterapeutyczne, wycieczki autokarowe (zwiedzanie zamków w Ogrodzieńcu, Mirowie, Bobolicach), ogniska, konkursy, np. konkurs czystości pokoi, miss i mister kolonii, itp., dyskoteki.

Program kolonii został opracowany w taki sposób, aby maksymalnie wykorzystać ofertę Ośrodka i potencjał miejscowości oraz aby pozostawić dzieciom i młodzieży szansę na samodzielne zagospodarowanie czasu.

i) wrzesień:

– promocja świetlic w środowisku lokalnym

W pierwszych tygodniach września 2018 r. wychowawcy oraz kierownik świetlic prowadzili akcje promocji świetlic poprzez współpracę ze szkołami (udział w zebraniach z rodzicami) i z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz poprzez rozdawanie ulotek i plakatów na terenie miasta.

– impreza integracyjna świetlic pn. „Kolorowy zawrót głowy”

Gospodarzem spotkania integracyjnego była świetlica „Kasztanek”. Podopieczni rywalizowali w różnych konkurencjach sportowych i konkursach wiedzy, wykonywali grupowe prace plastyczne oraz brali udział w zabawach tanecznych. W trakcie imprezy dzieciom zapewniono poczęstunek.

j) październik – „Ekologiczna Spartakiada Sportowa”

Motywy przewodnim spotkania była ekologia. Poza świetlicami prowadzonymi przez Ośrodek Profilaktyki, uczestniczyła w nim także świetlica „Niezapominajka” prowadzona przez Komitet Ochrony Praw Dziecka. Wszystkie konkurencje rozegrane przez uczestników odbywały się w konwencji zabaw z ekologią w tle. Połączenie zabawy z nauką miało na celu podkreślić potrzebę ochrony środowiska poprzez segregację odpadów oraz racjonalne gospodarowanie dobrami natury. Wszystkie uczestniczące drużyny otrzymały dyplomy, puchary oraz tematyczne gry.

k) listopad – zabawa andrzejkowa

Zabawa andrzejkowa odbyła się w świetlicy „Kasztanek”. Podopieczni świetlic uczestniczyli w zabawach przy muzyce, konkursach oraz wróżbach przygotowanych przez wychowawców. W trakcie uroczystości dzieciom zapewniono poczęstunek.

l) grudzień:

– Mikołajki z Panem Prezydentem pn. „Cud Betlejemskiej Nocy”

Uroczystość „Mikołajki z Panem Prezydentem” odbyła się w Teatrze Miejskim. Podopieczni oraz wychowawcy świetlic (we współpracy ze świetlicą „Niezapominajka” prowadzoną przez Komitet Ochrony Praw Dziecka) przygotowali przedstawienie jasełkowe. Na koniec uroczystości wszyscy podopieczni otrzymali prezenty przygotowane przez Urząd Miasta Inowrocławia.

– wigilie świetlicowe

Wigilie odbyły się indywidualnie w każdej świetlicy. Dla podopiecznych przygotowana została kolacja wigilijna, słodki poczęstunek oraz paczki ze słodyczami.

– odwiedziny na Oddziale Dziecięcym inowrocławskiego Szpitala

Po raz drugi podopieczni prowadzonych przez Ośrodek Profilaktyki świetlic udali się ze świąteczną wizytą do dzieci przebywających na Oddziale Dziecięcym inowrocławskiego Szpitala. Każdy mały pacjent otrzymał prezent przygotowany przez dzieci, szpitalnej świetlicy подарowano kilka gier planszowych.

– finał akcji „Pomaganie przez odkręcanie”

W grudniu odbył się finał akcji „Pomaganie przez odkręcanie”. Podopieczni świetlic przekazali zbierane od września nakrętki dziewczynce, którą w ten sposób wspierają w rehabilitacji.

– finał akcji „Nakarm kota oraz psisko – wesprzyj schronisko”

Po raz kolejny podopieczni świetlic przekazali dary dla inowrocławskiego schroniska dla zwierząt. Dary odebrał weterynarz pracujący w schronisku, który przygotował dla dzieci bardzo interesującą prelekcję.

8) Kadra i wolontariat

Niezwykle istotnym warunkiem skutecznego realizowania celów świetlicy socjoterapeutycznej jest bez wątpienia odpowiednio dobrana i przygotowana kadra posiadająca kierunkowe wykształcenie oraz mająca odpowiednie podejście do rodzaju wykonywanej pracy. W świetlicach w okresie sprawozdawczym zatrudnieni na etacie byli kierownik, 4 wychowawców oraz 1 wychowawca wspomagający. Cztero spośród wychowawców oraz kierownik posiadają wykształcenie w zakresie socjoterapii. Osoby te realizowały w świetlicach program socjoterapeutyczny. Zajęcia specjalistyczne prowadzili specjaliści zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia – 10 osób. Realizatorami działań podejmowanych w świetlicach byli: kierownik, wychowawcy – socjoterapeuci, logopeda, reedukator, terapeuci zajęciowi, pedagodzy. Zajęcia specjalistyczne były realizowane w oparciu o plany pracy przygotowane przez prowadzących, dostarczone kierownikowi świetlic na początku roku szkolnego. W razie potrzeby wychowawcy korzystali z pomocy psychologa zatrudnionego w Ośrodku Profilaktyki. Raz w miesiącu odbywały się cykliczne zebrania zespołu – suprewizje (9 spotkań w okresie sprawozdawczym) – podczas których omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem świetlicy oraz zachowaniem dzieci. Pod okiem superwizora wychowawcy wspólnie rozwiązywali problemy pojawiające się w ciągu roku, zarówno w pracy z dziećmi, jak i rodzicami. Dzielili się obserwacjami oraz udzielali sobie wsparcia w trudnych sytuacjach.

Pracę świetlic w minionym roku kalendarzowym wspomagali także wolontariusze – uczniowie inowrocławskich szkół ponadpodstawowych, nauczyciele lub studenci – 6 osób.

2. Działalność punktu konsultacyjno-informacyjnego

Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi, narkotykowymi, przemocy w rodzinie oraz ich rodzin pracował od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 20.00.

Zadaniem punktu było:

- rejestracja do specjalistów w zakresie motywowania osób uzależnionych i osób współuzależnionych do podjęcia terapii,
- wskazywanie miejsc pomocy rodzinie na terenie Miasta Inowrocławia,
- kierowanie do leczenia stacjonarnego specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- informacja telefoniczna,
- przygotowanie członków rodzin osób uzależnionych do przeprowadzenia skutecznych interwencji celem zmotywowania ich do podjęcia terapii,
- opracowywanie wstępnej diagnozy i kwalifikowanie do odpowiednich programów pomocy,
- informowanie na temat form i metod terapii realizowanych w Ośrodku Profilaktyki.

W okresie sprawozdawczym łącznie przeprowadzonych zostało 661 konsultacji dla 364 osób.

Formy pomocy	Liczba pacjentów			w tym nieletni			Liczba sesji
	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	
Konsultacje i poradnictwo	364	174	190	20	12	8	661

Informacja telefoniczna

Kategoria	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
Alkohol	18	23	41
Narkotyki	13	14	27
Dopalacze	9	5	14
Współuzależnienie	13	1	14
Rodzice małoletnich dzieci	13	8	21
Kierowcy	1	9	10
Terapia par	8	3	11
Psychoterapia indywidualna – Dorosłe Dzieci Alkoholików, inne zaburzenia	13	6	19
Przemoc	9	1	10
Uzależnienia behawioralne	1	0	1
RAZEM	98	70	168

Z porad i konsultacji telefonicznych skorzystało 168 osób, w tym 98 kobiet i 70 mężczyzn. Głównym tematem rozmów był problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby, współuzależnienie, przemoc w rodzinie, psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików, problemy wychowawcze i trudności w bliskich relacjach. Zainteresowani pytali głównie o formy i metody leczenia oraz placówki, w których mogliby uzyskać pomoc. Kierowcy, którzy utracili prawo jazdy za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, pytali o możliwość skorzystania z programu edukacyjnego.

3. Pomoc prawna

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w Ośrodku Profilaktyki udzielono pomocy prawnej zwykle 2 osobom w każdy piątek przez 52 tygodnie.

O pomoc prawną zwracały się głównie (67 razy) kobiety – żony lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało 9 mężczyzn. W 2018 r. przygotowano projekty 40 pism, w tym 30 pism procesowych w sprawach cywilnych i 10 pism pozaprocessowych.

Projekty pism procesowych to:

- 4 pozwy o alimenty, w tym 3 pozwy o alimenty dla małoletnich i 1 dla byłego małżonka,
- 3 pozwy o rozwód,
- 3 pozwy o eksmisję,
- 3 wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych,

- 2 pozwy o podwyższenie alimentów,
- 2 wnioski o podział majątku,
- 2 wnioski o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich,
- pozew o obniżenie alimentów,
- pozew o ustalenie ojcostwa,
- pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
- pozew o zapłatę,
- wniosek o ustanowienie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu,
- pismo w sprawie odpowiedzialności ubezpieczyciela,
- pismo w sprawie nazwiska dziecka,
- pismo w sprawie władzy rodzicielskiej,
- pismo w sprawie spadkowej,
- pismo w sprawie egzekucyjnej,
- pismo w sprawie alimentów dla wnuka.

Projekty pism w sprawach pozaprocesowych to:

- 2 odwołania od orzeczenia o niepełnosprawności,
- 2 pisma w sprawach stosunków sąsiedzkich,
- 2 pisma w sprawach rozliczeń z wierzycielami,
- pismo w sprawach zaopatrzenia w energię elektryczną,
- odpowiedź na wezwanie do zapłaty,
- reklamacja w sprawie przewozowej,
- zarzuty w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ustnie udzielone porady prawne dotyczyły m.in.:

- przesłanek orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego,
- przesłanek i zasad przymusowego leczenia psychiatrycznego,
- przesłanek i konsekwencji ubezwłasnowolnienia,
- różnic między ubezwłasnowolnieniem całkowitym a częściowym,
- obowiązku sprawozdania opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie,
- przesłanek i konsekwencji orzeczenia rozvodu,

- konsekwencji rozwodu z orzeczeniem o winie,
- konsekwencji ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami,
- zasad podziału majątku po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej,
- zasad odpowiedzialności za długi małżonka,
- przesłanek ograniczenia władzy rodzicielskiej,
- obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dzieci,
- obowiązku alimentacyjnego dziadków wobec wnuków,
- obowiązku alimentacyjnego wobec byłego małżonka,
- przesłanek zabezpieczenia alimentów,
- przesłanek podwyższenia alimentów,
- przesłanek obniżenia alimentów,
- sprostowania aktu urodzenia,
- uznania ojcostwa,
- ustalenia ojcostwa,
- zaprzeczenia ojcostwa,
- przesłanek zmiany nazwiska,
- ochrony dóbr osobistych,
- ogłoszenia upadłości konsumenckiej,
- renty rodzinnej,
- odwołania od orzeczenia o niepełnosprawności,
- umowy o dożywocie,
- umowy dzierżawy,
- sposobów stwierdzenia nabycia spadku,
- zasad dziedziczenia ustawowego i testamentowego,
- zasad doliczania darowizn na poczet zachowku,
- sposobu i zasadności odrzucenia spadku,
- zasad odpowiedzialności za długi spadkowe,
- przesłanek orzeczenia eksmisji, w tym w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zasad nawiązania stosunku najmu przez małżonków,

- przesłanek przyznania lokalu socjalnego,
- przyczyn ustanowienia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu,
- przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych,
- zasad odpowiedzialności za wynik procesu,
- skutków prawnych prawomocności orzeczenia sądu,
- zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników,
- zasad wypowiedzania umów o pracę,
- kwalifikacji zachowania jako znęcania,
- kwalifikacji zachowania jako utrudniania korzystania z lokalu,
- konsekwencji prawnych orzeczenia zakazu zbliżania się do określonej osoby.

III. PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA

W ramach profilaktyki wskazującej przeciwdziałano pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwiano powrót do normalnego życia w społeczeństwie – leczono, wspierano, interweniowano – pomagano rodzinom. Celem tego obszaru było przede wszystkim ograniczanie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych będących konsekwencją picia alkoholu przez osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież, a także wsparcie funkcjonowania rodzin. Zadania były wykonywane głównie poprzez realizację programów zdrowotnych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych, a także osób zagrożonych uzależnieniem, w tym osób wymagających pomocy w zakresie poprawy zdrowia psychicznego. Poprzez finansowanie dodatkowych programów zwiększyła się dostępność pomocy do świadczeń terapeutycznych. Ponadto programy zdrowotne realizowane w Oddziale Terapii Uzależnień pozwalały na skuteczną interwencję i zwiększenie działań pomocowych, a także zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.

W celu zapewnienia możliwości korzystania z oferty Oddział Terapii Uzależnień był czynny w dni powszednie w godzinach od 8.00 do 20.00.

W ramach tego obszaru finansowano także działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu i pokryto m.in. koszty opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu wykonanych wobec osób, w stosunku do których Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego.

Udzielano również porad prawnych klientom Ośrodka Profilaktyki, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Placówką wiodącą był Oddział Terapii Uzależnień, który zapewnił wsparcie i rozwój oferty specjalistycznych, systemowych świadczeń psychologicznych, psychiatrycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów – w powiązaniu z pracą nad problemami rodziny.

W Oddziale Terapii Uzależnień realizowane były programy pomocy dla:

- osób nadużywających bądź uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, leki) oraz członków ich rodzin,
- osób współuzależnionych i osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików,
- osób stosujących przemoc lub doświadczających przemocy w rodzinie,
- młodzieży z problemami okresu adolescencji,
- par i rodzin będących w kryzysie.

Pomoc świadczona była w formie:

- konsultacji i poradnictwa,
- psychoterapii indywidualnej,
- psychoterapii grupowej,
- pomocy psychologicznej (w tym diagnozy psychologicznej),
- pomocy psychiatrycznej – farmakoterapii,
- terapii par i terapii rodzinnej.

Zespół terapeutyczny poddawany był comiesięcznej superwizji grupowej. Ponadto poszczególni specjaliści korzystali również z superwizji indywidualnej.

W okresie sprawozdawczym z pomocy skorzystało 812 osób – 371 kobiet i 441 mężczyzn, w tym 26 osób nieletnich (15 kobiet i 11 mężczyzn). Najlicniejszą grupę stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (471 osób), członkowie rodzin osób uzależnionych (60), osoby współuzależnione (79) oraz osoby cierpiące na zaburzenia nastroju, zaburzenia lękowe i zaburzenia osobowości (74). Często zgłaszali się także rodzice z problemami wychowawczymi związanymi z uzależnieniem dziecka, deficytami w zakresie umiejętności komunikacji z dzieckiem będącym w okresie adolescencji, zaburzeniami zachowania dziecka (44 osoby). Z pomocy skorzystali także: w wyniku interwencji rodziców 26 osób nieletnich (w tym nadużywające alkoholu i narkotyków – 14), osoby z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików (15), rodziny i pary (12). Nadal bardzo rzadko z pomocy korzystały ofiary przemocy (1), sprawcy przemocy (1), osoby z uzależnieniem behawioralnym (hazard, gry komputerowe – 2). Łącznie przeprowadzonych zostało 1811 sesji terapii indywidualnej dla 139 osób, 220 spotkań grupowych z udziałem 118 osób. Z pomocy psychologicznej skorzystało 35 osób w trakcie 139 sesji indywidualnych, z pomocy psychiatrycznej 144 osoby w trakcie 228 konsultacji, z terapii rodzinnej i par 12 osób (30 sesji).

Szczegółowe dane przedstawiono w tabelach „Kategorie pomocy” oraz „Formy pomocy”

Kategorie pomocy	Liczba pacjentów			w tym nieletni			Liczba sesji
	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	
Osoby uzależnione	471	104	367	-	-	-	1808
Osoby nadużywające	16	8	8	14	10	4	69
Osoby współuzależnione	79	71	8	-	-	-	366

DDA	15	11	4	-	-	-	179
Dzieci i młodzież	18	9	9	12	5	7	121
Ofiary przemocy	1	1	-	-	-	-	2
Sprawcy przemocy	1	-	1	-	-	-	4
Inna	211	167	44	-	-	-	540
RAZEM	812	371	441	26	15	11	3089
Formy pomocy	Liczba pacjentów			w tym nieletni			Liczba sesji
	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	
Pomoc psychologiczna	35	31	4	-	-	-	139
Pomoc psychiatryczna	144	68	76	-	-	-	228
Terapia indywidualna	139	58	81	6	3	3	1811
Terapia grupowa	118	32	86	-	-	-	220
Terapia rodzinna, par	12	8	4	-	-	-	30
RAZEM	448	197	251	6	3	3	2428

Spośród pacjentów Oddziału Terapii Uzależnień 26 osób zostało skierowanych na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe. Wskazaniem do takiej formy leczenia był zły stan psychosomatyczny bądź brak umiejętności dotrzymywania warunków kontraktu terapeutycznego w trybie ambulatoryjnym, głównie przez łamanie abstynencji. Placówki, do których wystawiono skierowania, to: Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu - Oddział Detoksykacyjny i Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Szpitalu w Radziejowie, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, Stowarzyszenie Monar – Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Rożnowicach, Stowarzyszenie Monar – Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji w Nowolipsku, Wojewódzki Szpital Zespolony, Szpital Psychiatryczny II Klinika Psychiatrii w Toruniu, Katedra i Klinika Psychiatrii w Bydgoszczy – Oddział Leczenia Uzależnień oraz Oddział Leczenia Zaburzeń Lękowych i Afektywnych, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Toruniu – Ośrodek Terapii Odwykowej Uzależnień.

Placówki, do których wystawiono skierowania	Liczba skierowań
Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu – Oddział Detoksykacyjny i Oddział Terapii Uzależnień	5
Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Szpitalu w Radziejowie	5
Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie	10
Stowarzyszenie Monar - Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Rożnowicach	1
Stowarzyszenie Monar - Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Nowolipsku	1
Wojewódzki Szpital Zespolony, Szpital Psychiatryczny II Klinika Psychiatrii w Toruniu	1
Katedra i Klinika Psychiatrii w Bydgoszczy – Oddział Leczenia Uzależnień, Oddział Leczenia Zaburzeń Lękowych i Afektywnych	2
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Toruniu - Ośrodek Terapii Odwykowej Uzależnień	1
RAZEM	26

Realizatorami tego zadania byli: lekarze specjaliści, psychologowie, psychoterapeuci i terapeuci.

Wydatki – dział 851 rozdział 85153 i 85154 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Dział	Rozdział	§	Wydatki	Opis
851	85153	4010	48411,50	wynagrodzenia osobowe
		4040	2994,28	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	8762,46	składki ZUS
		4120	1051,72	składki na Fundusz Pracy
		4170	12000,00	wynagrodzenia bezosobowe
		4210	13664,19	zakup materiałów i wyposażenia
		4300	2871,08	zakup usług pozostałych
		4440	1779,00	odpis na ZFSS
RAZEM			91534,23	
851	85154	3020	1380,13	wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń
		4010	867977,76	wynagrodzenia osobowe
		4040	51972,83	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	151918,59	składki ZUS
		4120	13324,18	składki na Fundusz Pracy
		4170	203626,00	wynagrodzenia bezosobowe
		4210	46751,00	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. artykuły biurowe, materiały profilaktyczne, edukacyjne, pomoce dla dzieci, wyposażenie świetlic socjoterapeutycznych)
		4220	43529,92	zakup żywności
		4260	30490,31	zakup energii elektrycznej, ciepłej i wody
		4270	2580,80	zakup usług remontowych
		4280	515,00	zakup usług zdrowotnych
		4300	178676,93	zakup usług pozostałych (m.in. warsztaty psychoedukacyjne, usługi psychiatryczne, utrzymanie czystości w Ośrodku i świetlicach, kolonie, obozy, zimowiska)
		4360	6016,42	zakup usług telekomunikacyjnych
		4400	21968,80	opłaty czynszowe
		4410	4442,17	podróże służbowe i ryczałty samochodowe
		4430	1641,95	różne opłaty i składki
		4440	19516,00	odpis ZFSS
		4480	5597,00	podatek od nieruchomości
		4520	3219,86	opłaty na rzecz budżetów jst
		4700	955,50	szkolenia pracowników
RAZEM			1656101,15	
OGÓŁEM rozdział 85153 i 85154			1747635,38	

Uzasadnienie do uchwały Nr VIII/70/2019

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 25 marca 2019 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przedkładane Radzie Miejskiej, zgodnie z przyjętym przez Radę Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.

Rada Miejska dokonuje oceny realizacji Programu za miniony rok oraz przyjmuje sprawozdanie Prezydenta Miasta Inowrocławia przed uchwaleniem Programu na następny rok.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 oraz z 2018 r. poz. 2500) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2018 r. w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 21 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 21 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski